

K bodu č. 4

**Stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja
k Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja
na roky 2024 – 2026**

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Súhrnná charakteristika návrhu rozpočtu	3
	Príjmy rozpočtu	6
	Výdavky rozpočtu	7
	Finančné operácie	9
3.	Súlad návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu	10
4.	Zverejnenie návrhu rozpočtu	12
5.	Zhodnotenie rozpočtu a záver	12

1. Úvod

Na rokovanie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja predkladám stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja (ďalej „stanovisko“) k predloženému Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2024 - 2026 na základe ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Predložené stanovisko je vypracované na základe Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2024 – 2026 (ďalej „návrh rozpočtu KSK“) predloženého na ÚHK KSK dňa 14.11.2023, po úprave na základe požiadaviek z rokovania komisií dňa 24.11.2023, záverečných účtov Košického samosprávneho kraja, prognóz makroekonomických ukazovateľov a daňových prognóz zverejnených Inštitútom finančnej politiky (MF SR). Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 nebol ku dňu spracovania tohto stanoviska schválený NR SR.

Predložené stanovisko obsahuje súhrnnú charakteristiku návrhu rozpočtu KSK, súčasťou ktorej je aj zhodnotenie príjmov, výdavkov a finančných operácií návrhu rozpočtu, posúdenie súladu návrhu rozpočtu s ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení, so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) a s internými zásadami na zostavenie rozpočtu, dodržanie povinnosti zverejnenia návrhu rozpočtu a zhodnotenie rozpočtu a záver. Stanovisko je spracované v písomnej, tabuľkovej a grafickej forme, v štruktúre ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie na úrovni hlavnej kategórie a v štruktúre programov programového rozpočtu. Z dôvodu získania prehľadu o vývoji rozpočtových položiek uvádzam v stanovisku v grafickej forme historický vývoj ukazovateľov rozpočtu od roku 2015 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2023 a jeho očakávanej skutočnosti.

Návrh rozpočtu je spracovaný na trojročné obdobie ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky samosprávneho kraja, tzv. viacročný rozpočet. Rozpočty na roky 2025 a 2026 v jednotlivých finančných ukazovateľoch majú podľa § 9 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezáväzný charakter a predstavujú východiskové údaje pre zostavovanie rozpočtu na príslušný rozpočtový rok. Z uvedeného dôvodu je v stanovisku podrobnejšie posudzovaný rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2024.

2. Súhrnná charakteristika návrhu rozpočtu

Príjmy rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2021 sumu 236 753 400 eur (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 286 800 459 eur). V roku 2022 boli príjmy plnené v sume 259 895 236 eur (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 335 004 809 eur), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2021 predstavoval nárast príjmov o 23 141 836 eur (po zohľadnení príjmových finančných operácií medziročné zvýšenie o sumu 48 204 350 eur). Ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu sú očakávané príjmy za rok 2023 v sume 320 402 414 eur (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 468 981 797 eur).

Výdavky rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2021 sumu 229 456 608 eur (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 233 354 690 eur). V roku 2022 predstavovali výdavky sumu 281 242 091 eur (po zarátaní výdavkových

finančných operácií v sume 303 465 826 eur), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2021 predstavuje nárast o 51 785 483 eur (po zohľadnení výdavkových finančných operácií nárast o sumu 70 111 136 eur). Očakávaná skutočnosť výdavkov rozpočtu za rok 2023 je ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu v sume 449 663 620 eur (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 468 981 797 eur).

Vývoj základných rozpočtových vzťahov od roku 2021 podľa údajov záverečného účtu Košického samosprávneho kraja za rok 2021, za rok 2022, schváleného rozpočtu na rok 2023, očakávanej skutočnosti za rok 2023 a návrhu rozpočtu na rok 2024 v eurách je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 1

v eur

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Schválený rozpočet 2023	Očakávaná skutočnosť 2023	Návrh rozpočtu 2024	Rozdiel (rozpočet 2024 - očakávaná skutočnosť 2023)
Príjmy rozpočtu KSK	236 753 400	259 895 236	310 663 929	320 402 414	306 142 489	-14 259 925
bežné príjmy	234 348 532	253 775 446	257 181 158	264 479 456	273 687 489	9 208 033
kapitálové príjmy	2 404 868	6 119 790	53 482 771	55 922 958	32 455 000	-23 467 958
Výdavky rozpočtu KSK	229 456 608	281 242 091	338 394 264	449 663 620	310 581 287	-139 082 333
bežné výdavky	206 412 469	241 541 844	255 192 486	265 837 854	269 374 489	3 536 635
kapitálové výdavky	23 044 139	39 700 247	83 201 778	183 825 766	41 206 798	-142 618 968
Prebytok (+)/schodok (-) bežného rozpočtu	27 936 063	12 233 602	1 988 672	-1 358 398	4 313 000	5 671 398
Prebytok (+)/schodok (-) kapitálového rozpočtu	-20 639 271	-33 580 457	-29 719 007	-127 902 808	-8 751 798	119 151 010
Prebytok (+)/schodok (-) rozpočtu	7 296 792	-21 346 855	-27 730 335	-129 261 206	-4 438 798	124 822 408
Príjmové finančné operácie	50 047 059	75 109 573	46 884 737	148 579 383	42 300 336	
príjmy z predaja majetkových účastí	0	0	0	0	0	
zostatok prostr. z predch.rokov	28 566 985	26 400 074	785 400	18 376 600	1 036 500	
prevod prostriedkov z peňažných fondov	11 534 460	29 665 012	3 500 000	74 694 483	5 398 972	
iné príjmové fin.operácie	715 394	474 084	0	0	0	
prijaté bankové úvery	4 230 220	3 570 403	42 599 337	55 508 300	35 864 864	
prijaté bankové úvery od zahr.fin.inšt.	5 000 000	15 000 000	0	0	0	
prijaté návratné finančné výpomoci	0	0	0	0	0	
Výdavkové finančné operácie	3 898 082	22 223 735	19 154 402	19 318 177	37 861 538	
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci	1 330 000	0	0			
splácanie tuz. istiny úveru	0	3 535 358	16 755 330	16 769 105	35 462 466	
splácanie zahraničnej fin. inštitúcii	1 810 737	1 810 737	2 398 972	2 398 972	2 398 972	
účasť na majetku	10 000	16 561 059	0	150 000	0	
ostatné výdavkové fin.operácie	747 345	316 581	100	100	100	
Príjmy rozpočtu vrátane FO	286 800 459	335 004 809	357 548 666	468 981 797	348 442 825	-120 538 972
výdavky rozpočtu vrátane FO	233 354 690	303 465 826	357 548 666	468 981 797	348 442 825	-120 538 972
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	53 445 769	31 538 983	0	0	0	0

Predpokladá sa, že Košický samosprávny kraj v roku 2024 dosiahne celkové príjmy (vrátane príjmových finančných operácií) vo výške 348 442 825 eur a celkové výdavky (vrátane výdavkových finančných operácií) rovnako v sume 348 442 825 eur. Plánovaný celkový rozpočet je vyrovnaný.

Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií od celkového rozpočtu, sa predpokladá na rok 2024 prebytok bežného rozpočtu a schodok kapitálového rozpočtu, t.j. schodok rozpočtu (bežného a kapitálového rozpočtu spolu) v sume 4 438 798 eur.

Po zahrnutí časového rozlíšenia sa predpokladá na aktuálnej báze (metodika ESA 2010) výsledok rozpočtu na rok 2024 schodok v sume 2 218 798 eur.

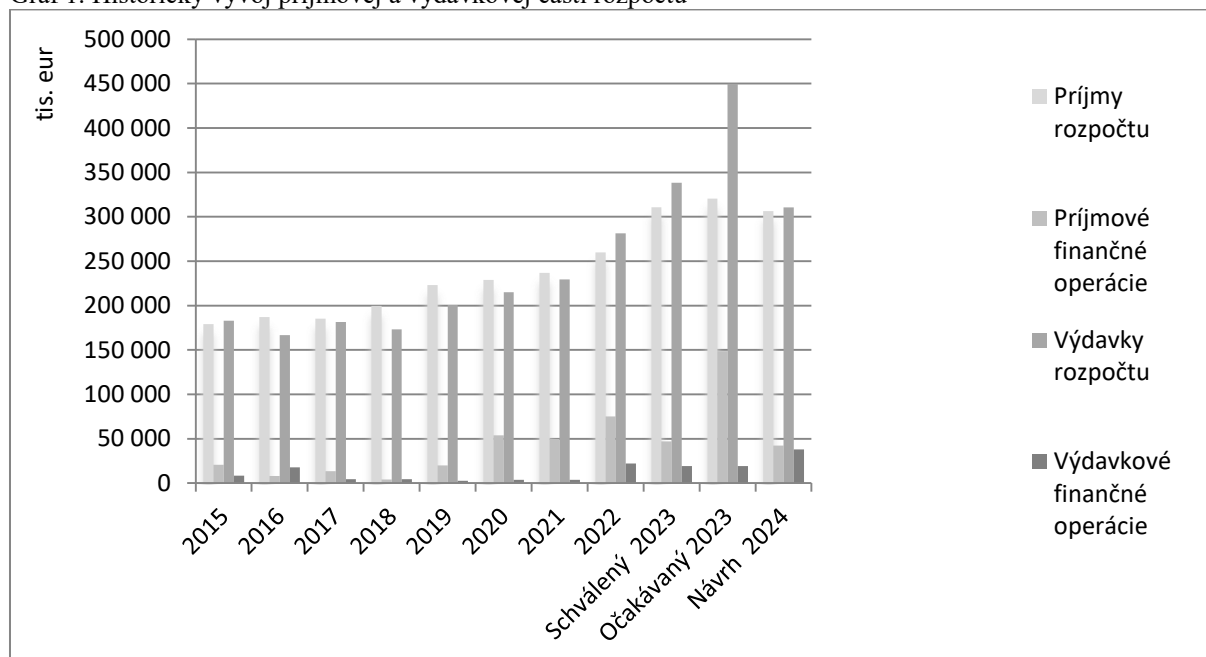
Výpočet výsledku rozpočtového hospodárenia na aktuálnej báze (metodika ESA 2010) je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

Názov ukazovateľa	v eur				
	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Schválený rozpočet 2023	Očakávaná skutočnosť 2023	Návrh rozpočtu 2024
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	53 445 769	31 538 983	0	0	0
vylúčenie finančných operácií	-46 148 977	-52 885 838	-27 730 335	-129 261 206	-4 438 798
▪ vylúčenie príjmových FO	-50 047 059	-75 109 573	-46 884 737	-148 579 383	-42 300 336
▪ vylúčenie výdavkových FO	3 898 082	22 223 735	19 154 402	19 318 177	37 861 538
zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	1 549 073	1 329 375	-161 730	-2 651 910	2 220 000
▪ zmena stavu pohľadávok	2 997 401	-279 704	-1 115 730	2 961 812	-3 580 000
▪ zmena stavu záväzkov	1 448 328	-1 609 079	-954 000	5 613 722	-5 800 000
▪ iné zmeny	0	0			
Prebytok (+)/schodok (-) metodika EÚ	8 845 865	-20 017 480	-27 892 065	-131 913 116	-2 218 798

Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu od roku 2015 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2023, očakávanej skutočnosti na rok 2023 a návrhu na rok 2024 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 1. Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu

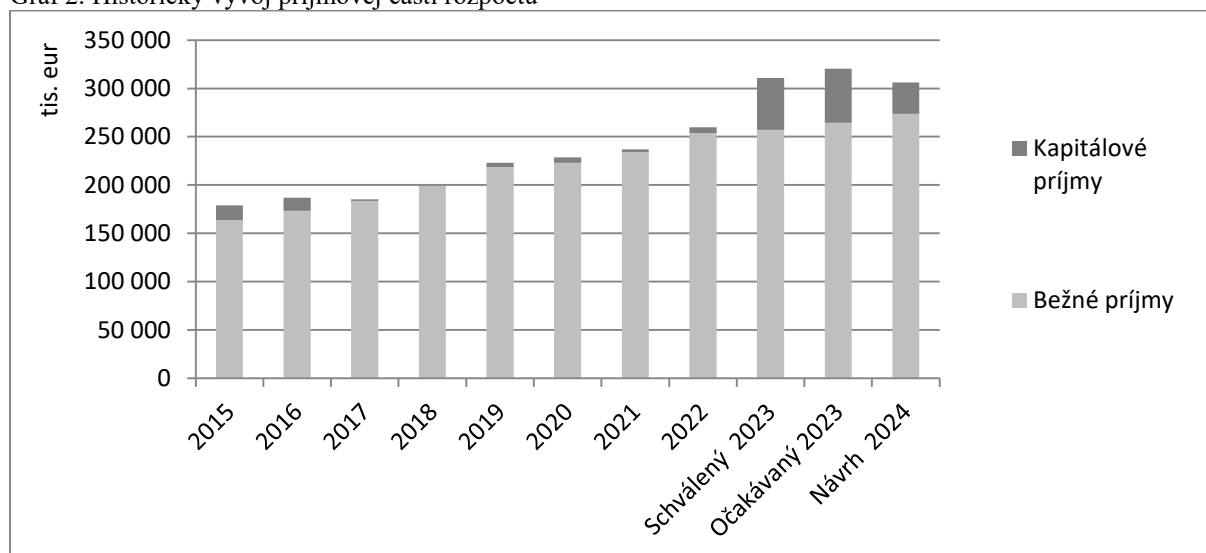
Príjmy rozpočtu

Bežné príjmy sú určené spravidla na financovanie bežných výdavkov. V prípade prebytku bežného rozpočtu je možné tieto výdavky použiť na financovanie schodku kapitálového rozpočtu alebo na úhradu návratných zdrojov financovania. V návrhu rozpočtu sa odhadujú bežné príjmy na rok 2024 v sume 273 687 489 eur, z toho vlastné príjmy v sume 170 444 325 eur a príjmy zo zdroja od iných subjektov (granty a transfery) v sume 103 243 164 eur.

Kapitálové príjmy sú používané na financovanie kapitálových výdavkov. V návrhu rozpočtu sú odhadované na rok 2024 v sume 32 455 000 eur, ktoré sú tvorené celkom len z príjmov zo zdroja od iných subjektov (granty a transfery) v sume 32 455 000 eur.

Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu od roku 2015 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2023, očakávanej skutočnosti na rok 2023 a návrhu na rok 2024 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 2. Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu

Daňové príjmy sú rozpočtované na rok 2024 v sume 151 970 079 eur. Vo vzťahu ku skutočnosti roku 2022 predstavuje návrh zvýšenie o 5,47 % a vo vzťahu ku očakávanej skutočnosti roku 2023 zvýšenie o 2,97 %. Podľa aktuálnej daňovej prognózy Inštitútu finančnej politiky MF SR (IFP), posudzovanej Výborom pre daňové prognózy (členovia sú NBS, Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, Infostat a veľké komerčné banky), na jeho 74. zasadnutí, je prognózovaný podiel na dani z príjmov pre VÚC na rok 2024 v sume 1 146 068 tis. eur, čo v podiele pre KSK predstavuje daňový príjem cca 152 871 tis. eur. Teda navrhované daňové príjmy KSK v návrhu rozpočtu sú prognózované pesimistickejšie (nižšie o cca 900 tis. eur), ako je aktuálna prognóza IFP.

Nedaňové príjmy sú rozpočtované na rok 2024 v sume 18 474 246 eur (rozpočtované celkom ako bežné nedaňové príjmy), t.j. o sumu 621 649 eur viac oproti očakávanej skutočnosti v roku 2023, čo v relatívnom vyjadrení predstavuje nárast o 3,48 %. V porovnaní s vykázanou skutočnosťou v roku 2022 predstavuje návrh nedaňových príjmov na rok 2024 pokles o 6,28 %. Prípadné neplnenie nedaňových príjmov nebude mať vplyv na vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia KSK, pretože v prípade nenaplnenia príjmov zo strany rozpočtových organizácií (príjmy budú mať rozpísané ako záväzný ukazovateľ) sú povinné

v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v sume nenaplnených príjmov viazať výdavky.

Príjmy z grantov a transferov sú na rok 2024 rozpočtované v sume 135 698 164 eur, čo predstavuje zvýšenie oproti skutočnosti roku 2022 o 41,53 % a zníženie oproti očakávanej skutočnosti roku 2023 o 12,43 %. Porovnanie trendov vývoja príjmov z grantov a transferov roku 2024 pre VÚC vo vzťahu ku skutočnosti roku 2021, 2022 a očakávanej skutočnosti roka 2023 nebolo realizované z dôvodu absencie údajov, nakoľko Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 v čase spracovania tohto stanoviska nebol schválený. Prípadné neplnenie týchto príjmov nebude mať vplyv na vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia KSK, pretože uvedené neplnenie na strane príjmov sa rovnako prejaví v nerealizovaní výdavkov. Teda na aktuálny vývoj bude možné reagovať v priebehu rozpočtového roka zmenou rozpočtu.

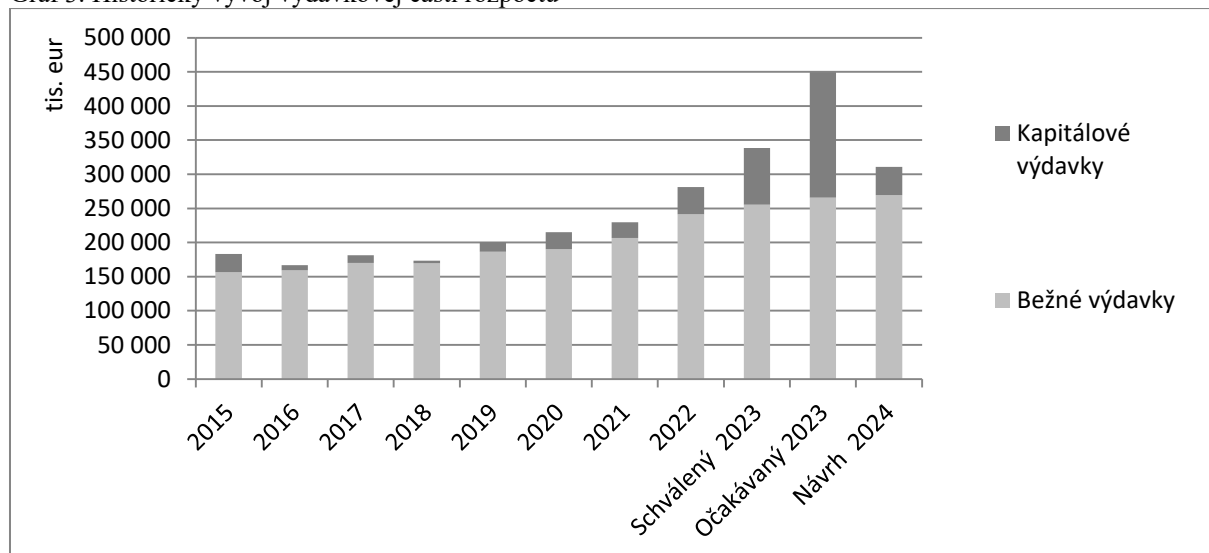
Výdavky rozpočtu

Bežné výdavky predstavujú výdavky týkajúce sa prevádzky, vrátane osobných výdavkov. V roku 2024 sú navrhnuté v sume 269 374 489 eur a sú kryté hlavne bežnými príjmami, vrátane transferov a prostriedkami z peňažných fondov. Podiel na celkových výdavkoch predstavuje 86,73 %, čo je o 11,32 p. b. viac oproti rozpočtu v roku 2023 (75,41 %).

Kapitálové výdavky reprezentujú výdavky na zabezpečenie jednoduchej a rozšírenej reprodukcie, t.j. výdavky na investície. V návrhu rozpočtu na rok 2024 sú rozpočtované v sume 41 206 798 eur a sú v podiele 78,76 % kryté z kapitálových príjmov. Ostatný podiel je krytý príjmovými finančnými operáciami (použitie peňažných fondov a prijatie návratných zdrojov financovania) a prebytkom bežného rozpočtu. Na celkových výdavkoch je podiel kapitálových výdavkov na úrovni 13,27 %, čo je pokles oproti rozpočtu v roku 2023 (24,59 %).

Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu od roku 2015 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2023, očakávanej skutočnosti za rok 2023 a návrhu na rok 2024 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 3. Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu

Programový rozpočet rozdeľuje výdavky rozpočtu do jednotlivých programov, podprogramov, prvkov a projektov. Je to transparentný systém, ktorý zdôrazňuje vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov. Programovú štruktúru rozpočtu Košického samosprávneho kraja tvoria programy, podprogramy a projekty.

Oproti roku 2023 je v návrhu na rok 2024 v rámci programového rozpočtu zmena v programe 3. Samospráva a vzťahy s verejnosťou, kde je navrhnuté zrušenie podprogramu 1.4. SO pre IROP. Dôvodom je zrušenie a tým ukončenie činnosti Sprostredkovateľského orgánu pre Integrovaný regionálny operačný program ku koncu roka 2023 rozhodnutím Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Vývoj výdavkov programového rozpočtu v eurách a podiel výdavkov jednotlivých programov na celkových výdavkoch roka 2024 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 3

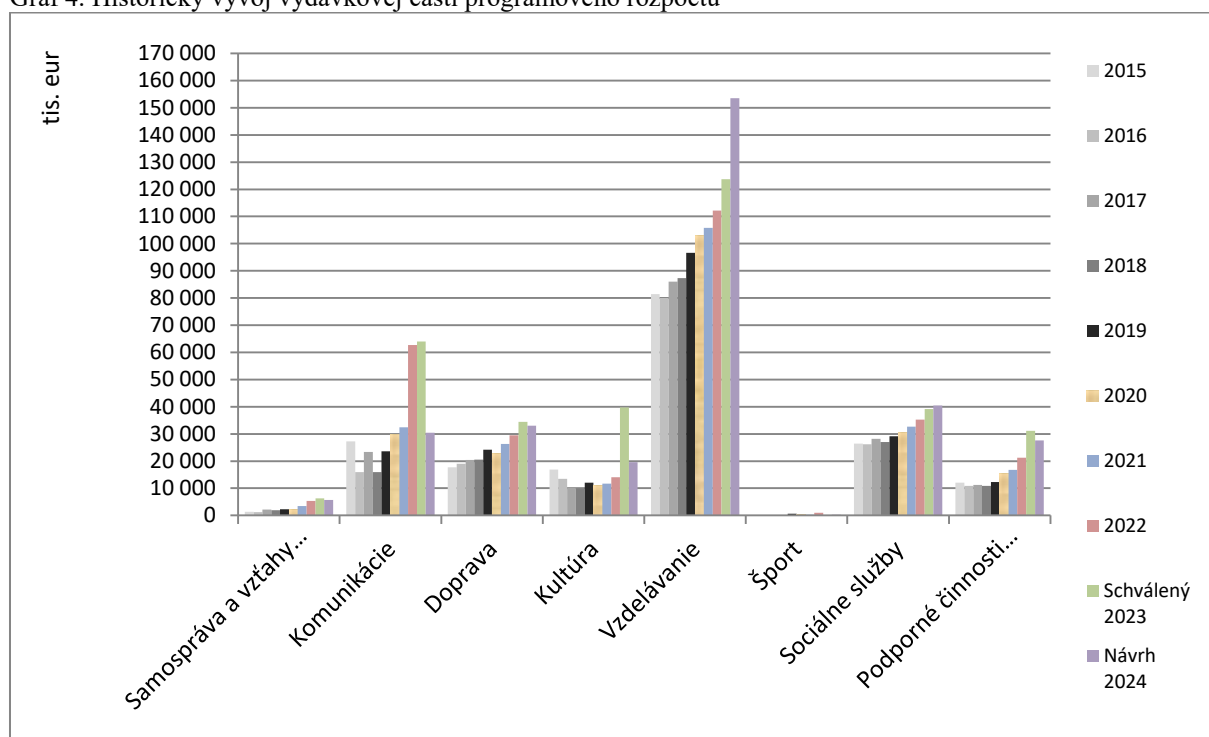
							v eur
	Program	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Schválený rozpočet 2023	Očakávaná skutočnosť 2023	Návrh rozpočtu 2024	Podiel na celkových výdavkoch v %
1	Samospráva a vzťahy s verejnosťou	3 465 237	5 355 416	6 263 325	9 043 121	5 741 974	1,85
2	Komunikácie	32 411 577	62 722 927	63 942 094	114 531 111	30 381 013	9,78
3	Doprava	26 279 203	29 478 648	34 375 903	34 390 361	33 010 350	10,63
4	Kultúra	11 756 024	14 069 604	39 678 449	43 680 519	19 563 442	6,30
5	Vzdelávanie	105 867 974	112 164 368	123 719 687	139 822 359	153 546 969	49,44
6	Šport	234 226	1 012 294	200 000	11 607 629	300 000	0,10
7	Sociálne služby	32 663 910	35 245 636	39 096 319	52 536 447	40 440 784	13,02
8	Podporné činnosti programov KSK	16 778 457	21 193 198	31 118 487	44 052 073	27 596 755	8,89
	Spolu	229 456 608	281 242 091	338 394 264	449 663 620	310 581 287	100,00

Najvyšší podiel na výdavkoch rozpočtu má program 5. Vzdelávanie v hodnote 49,41 %. Nasleduje program 7. Sociálne služby s podielom 13,02 % a 3. Doprava s podielom 10,63 %.

Najvýznamnejšie zmeny podielov na výdavkoch rozpočtu z porovnania návrhu roku 2024 a návrhu rozpočtu 2023 boli identifikované v programoch:

- 5. Vzdelávanie – zvýšenie o 12,88 p. b. z 36,56 % podielu na 49,44 % podiel,
- 2. Komunikácie – zníženie o 9,11 p. b. z 18,9 % podielu na 9,78 % podiel,
- 4. Kultúra – zníženie o 5,43 p.b. z 11,73 % podielu na 6,3 % podiel.

Graf 4. Historický vývoj výdavkovej časti programového rozpočtu

Finančné operácie

Súčasťou návrhu rozpočtu sú finančné operácie, prostredníctvom ktorých sa v súlade s § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Finančné operácie sú na rok 2024 rozpočtované v príjmovej časti v sume 42 300 336 eur a výdavkovej časti v sume 37 861 538 eur. Vzájomné medziročné porovnanie finančných operácií nemá vypovedaciu schopnosť, pretože ide o nepravidelné príjmové a výdavkové operácie.

Návrh rozpočtu predpokladá príjem úverov v sume 35 864 864 eur, prevod prostriedkov z peňažných fondov v sume 5 398 972 eur a zostatok prostriedkov predchádzajúceho roka na zapojenie do rozpočtu v sume 1 036 500 eur.

Vo výdavkových finančných operáciách je navrhovaná splátka istiny úveru od Európskej investičnej banky v sume 2 398 972 eur a splátka tuzemskej istiny úverov v sume 35 462 466 eur. V ostatných výdavkových finančných operáciách sú v nevýznamnej čiastke rozpočtované kurzové rozdiely v sume 100 eur.

Stav a vývoj dlhovej služby je prezentovaný v prílohe č. 16 a 17 návrhu rozpočtu KSK na roky 2024 - 2026.

Celková suma dlhu Košického samosprávneho kraja vykázaná v rozsahu znenia § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bola podľa predložených finančných výkazov ku 3. štvrtroku 2023 v sume 75 129 672 a predstavuje 29,6 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka (rok 2022) zo sumy 253 775 446 eur, teda neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Úverová rezerva do zákonom stanoveného limitu celkového dlhu 60 % je v sume cca 77 136 tis. eur pri základni skutočných bežných príjmov roka 2022 a v sume cca 83 558 tis. eur pri základni očakávaných bežných príjmov roka 2023, a teda predmetný ukazovateľ by bol splnený aj v prípade:

- čerpania úveru od Slovenskej sporiteľne, a.s. na predfinancovanie nenávratných finančných príspevkov, na spolufinancovanie projektov a na ďalšie výdavky súvisiace so schválenými projektmi realizovanými z fondov Európskej únie do maximálneho limitu úverového rámca tzv. splátkového úveru č.1 (úverový rámec splátkový úver č. 1 v sume 8 000 000 eur, čerpanie v sume 1 396 258 eur) a tzv. splátkového úveru č. 2 (úverový rámec v sume 5 000 000 eur, zatiaľ nečerpaný),
- čerpania úveru od Slovenskej sporiteľne, a.s. na vybrané investičné akcie (cesty a mosty) do maximálneho limitu úverového rámca (úverový rámec 5 000 000 eur, čerpanie v sume 1 178 930 eur),
- ako aj čerpania úveru od Slovenskej sporiteľne, a.s. na účely financovania vybraných investičných akcií do maximálneho limitu úverového rámca (úverový rámec 9 596 400 eur, čerpanie v sume 508 508 eur).

Prehľad dohodnutých úverových rámcov, ich načerpania a stavu istín úverov KSK ku 3. štvrťroku 2023 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 4

v eur

úver	suma dohodnutého úverového rámca	suma načerpania z úverového rámca	aktuálny stav istiny úveru
EIB	45 459 810	45 459 810	22 634 211
EIB2	30 000 000	30 000 000	29 411 765
SLSP	<i>termínovaný</i> *	4 000 000	3 535 357
	splátkový č.1	8 000 000	1 396 258
	splátkový č. 2	5 000 000	0
MF SR	20 000 000	20 000 000	20 000 000
MF SR	6 923 391	6 923 391	0
SLSP	5 000 000	1 178 930	1 178 930
SLSP	9 596 400	508 508	508 508
VÚB *	11 000 000	3 135 729	3 135 729
NDF II. *	17 650 000	0	0
SPOLU	162 629 601	112 137 983	78 265 401
SPOLU podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z.z.	129 979 601	105 466 897	75 129 672

Poznámka: * istiny nezapočítané do celkového dlhu podľa § 17 ods. 7 a 8 zákona č. 583/2004 Z. z.

3. Súlad návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu

Podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je predkladaný návrh rozpočtu na roky 2024 – 2026 zostavený na obdobie troch rozpočtových rokov.

Súčasťou viacročného rozpočtu je rozpočet na rok 2024, ktorý je zostavený na obdobie jedného rozpočtového roka a je zhodný s kalendárnym rokom.

V zmysle čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení je súčasťou návrhu rozpočtu aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok

(2023), údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka (2023) a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky (2021 a 2022) v časti bežných príjmov, kapitálových príjmov, finančných operácií, bežných a kapitálových výdavkov v štruktúre podľa funkčnej klasifikácie.

Návrh rozpočtu obsahuje programy vyššieho územného celku, t.j. výdavky rozpočtu sú rozpísané na konkrétne programy v súlade s § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa návrh rozpočtu vnútorne člení na bežný rozpočet, na kapitálový rozpočet a na finančné operácie.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu a pri členení príjmov, výdavkov a finančných operácií bola dodržaná platná rozpočtová klasifikácia ustanovená Ministerstvom financií Slovenskej republiky (opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení) a podľa § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa predkladá v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2024 podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (len bežný rozpočet a kapitálový rozpočet) je zostavený ako schodkový v sume 4 438 798 eur. Bežný rozpočet roku 2024 je navrhnutý ako prebytkový v sume 4 313 000 eur a obsahuje bežné príjmy a bežné výdavky. Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový v sume 8 751 798 eur. Obsahuje kapitálové príjmy a kapitálové výdavky.

Schodok bežného rozpočtu je v súlade s ustanovením § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavený ako prebytkový.

Schodok kapitálového rozpočtu je v súlade s ustanovením § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy plne krytý prijatými návratnými zdrojmi financovania (úvery), prostriedkami peňažných fondov a z časti prebytkom bežného rozpočtu.

Celkový rozpočet obsahujúci bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, vrátane finančných operácií, sa navrhuje ako vyrovnaný. Príjmy rozpočtu vrátane príjmových finančných operácií, ako aj výdavky rozpočtu vrátane výdavkových finančných operácií, sa navrhujú v sume 348 442 825 eur.

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2024, zostavený podľa jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu (ESA 2010), je schodkový v sume 2 218 798 eur.

Keďže dlh verejnej správy v SR bol za rok 2022 vykázaný v hodnote 57,80 % na HDP, čo je nad limity dlhu stanovené v zmysle čl. 12 s poukázaním na čl. 13 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, aktuálne na rok 2023 nad najprísnejším limitom 51 až 54%, VÚC je povinný zostaviť rozpočet s obmedzeniami ustanovenými v citovanom ústavnom zákone. Vzhľadom k tomu, že dňa 21.11.2023 Národná rada SR schválila programové vyhlásenie vlády a vyslovila dôveru novej vláde, vyššie uvedené obmedzenia pri zostavovaní rozpočtu sa neuplatňujú 24 mesiacov počnúc dňom 22.11.2023.

Miera podrobnosti spracovania návrhu rozpočtu stanovená výberom z ekonomickej klasifikácie na úrovni jednotlivých rozpočtovaných odvetví (funkčná klasifikácia), rozpočtovanie výdavkov na programy, podprogramy, prvky, projekty, zámery, ciele a merateľné ukazovatele sú určené v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení

a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK, schválených Zastupiteľstvom KSK uznesením č. 15/2010 (ďalej „zásady tvorby rozpočtu KSK“).

Pre odvetvia (funkčná klasifikácia) je návrh rozpočtu zostavený v štruktúre a na úrovni výberu ekonomickej klasifikácie určenej v zásadách tvorby rozpočtu KSK.

V rámci programového rozpočtovania v jednotlivých programoch a podprogramoch sú definované ciele a stanovené merateľné ukazovatele (merateľný ukazovateľ výstupu a merateľný ukazovateľ výsledku).

Predložený návrh rozpočtu obsahuje záväzné ukazovatele rozpočtu určené podľa zásad tvorby rozpočtu KSK, a to:

- príjem rozpočtu,
- limit výdavkov rozpočtu,
- limit výdavkov rozpočtu na jednotlivé investičné akcie,
- limit výdavkov rozpočtu na jednotlivé programy.

Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2023 - 2025 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení, § 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

4. Zverejnenie návrhu rozpočtu

Dňa 23.11.2023 bol návrh rozpočtu v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v platnom znení zverejnený, čím bola dodržaná povinnosť, aby návrh rozpočtu samosprávneho kraja bol verejne prístupný pred jeho schválením najmenej 15 dní.

Návrh rozpočtu bol v súlade s časťou 1 písm. a) ods. 16 zásad tvorby rozpočtu KSK zverejnený vyvesením na úradnej tabuli, ktorá je umiestnená v sídle Úradu KSK, Námestie Maratónu mieru č. 1, Košice a na webovom sídle Košického samosprávneho kraja.

5. Zhodnotenie rozpočtu a záver

Stanovisko hlavného kontrolóra KSK k Návrhu rozpočtu KSK na roky 2024 - 2026 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení, so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení, zásadami tvorby rozpočtu KSK a na identifikáciu prípadných rizík plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov.

Dlh verejnej správy v SR bol za rok 2022 vykázaný v hodnote 57,80 % na HDP, čo predstavuje hodnotu nad limity dlhu ustanovené v zmysle čl. 12 s poukázaním na čl. 13 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení. Keďže dňa 21.11.2023 Národná rada SR schválila programové vyhlásenie vlády a súčasne vyslovila dôveru novej vláde, v citovanom ústavnom zákone ustanovené rozpočtové obmedzenia pre zostavovanie rozpočtu samosprávneho kraja sa neuplatňujú 24 mesiacov počnúc dňom 22.11.2023.

Daňové príjmy KSK v návrhu rozpočtu sú prognózované pesimistickejšie (nižšie o cca 900 tis. eur), ako je aktuálna prognóza Inštitútu finančnej politiky MF SR (IFP), ktorá bola posudzovaná Výborom pre daňové prognózy. Porovnanie trendov vývoja nedañových príjmov a príjmov z grantov a transferov roku 2024 pre VÚC vo vzťahu ku skutočnosti roku

2021, 2022 a očakávanej skutočnosti roka 2023 nebolo realizované z dôvodu absencie údajov, nakoľko Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 v čase spracovania tohto stanoviska nebol schválený.

Vo výdavkovej časti návrhu rozpočtu sú bežné výdavky plne kryté bežnými príjmami (vrátane transferov) a z menšej sčasti príjmovými finančnými operáciami. Kapitálové výdavky sú kryté kapitálovými príjmami v podiele 78,76 %. Ostatný podiel je krytý príjmovými finančnými operáciami (použitie peňažných fondov a prijatie návratných zdrojov financovania) a prebytkom bežného rozpočtu. Na celkových výdavkoch je podiel kapitálových výdavkov na úrovni 13,27 %, čo je pokles oproti rozpočtu v roku 2023 (24,59 %).

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2024 podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (len bežný rozpočet a kapitálový rozpočet) je zostavený ako schodkový v sume 4 438 798 eur. Bežný rozpočet roku 2024 je navrhnutý ako prebytkový v sume 4 313 000 eur a kapitálový rozpočet je navrhnutý ako schodkový v sume 8 751 798 eur.

V okruhu finančných operácií je v návrhu rozpočtu v príjmových finančných operáciách rozpočtovaný príjem úveru, prevod prostriedkov z peňažných fondov a zapojenie do rozpočtu zostatku prostriedkov predchádzajúceho roka. Vo výdavkových finančných operáciách sú navrhované najmä splátky istín úverov.

Celková suma dlhu Košického samosprávneho kraja vykázaná ku 3. štvrtroku 2023 v rozsahu znenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je na úrovni 29,6 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka (rok 2022), a teda predstavuje bezpečné pásmo zadlženosti samosprávy. Ani v prípade dočerpania kontrahovaných úverových rámcov do maxima by zákonom stanovený limit zadlženosti na úrovni 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka nebol prekročený.

Posúdením návrhu rozpočtu, jeho štruktúry, miery podrobnosti spracovania a rozpísania výdavkov na programy konštatujem, že Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2024 - 2026 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení, § 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

Predkladaný návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2024 – 2026

odporúčam schváliť.

V Košiciach dňa 29.11.2023

Ing. Jozef Hudák
hlavný kontrolór KSK